

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal sub îngrijirea Dlui Revizor școlar

MARIAN SASU.

Abonament :

120 lei pe an pentru membrii corpului didactic.
Iar pentru comitele școlare și partit. 150 lei.
Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Insertiuni și reclame

se publică după tarif. — Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază.

Un număr 3 lei.

Adevăratul învățător.

Câtă înțelepciune, cât sânge rece, câtă abnegație, câtă prezență de spirit, trebuie să pozează adevăratul învățător, în ale căror mâni stă binele și fericirea neamurilor. Suferințele și lipsele sale particulare, trebuie să dispară față cu interesul general al culturii și educațiunii. El trebuie să îndure încercările sorții, fără să-i fie iertat a arăta un singur moment de slăbiciune, față cu elevii săi. Da așa trebuie să fie învățătorul model și conducător al tinerimei. De simte vre-o durere fizică, sau de-l ajunge vre-o nenorocire în familie, el nu trebuie să o tradeze în școală prin vre-o schimbare extraordinară; căci atunci cum vor învăța elevii — generația de mâne — să lupte bărbătește în contra relelor, ce soartea le păstrează, dacă învățătorul lor păcătuiește contra preceptului, ce el zilnic îl repetă sub toate formele: „Fi-ți tari și răbdători în nenorocire!”

Din contra învățătorul trebuie să se folosească chiar de acestea întâmplări, de propriul său martir, spre a învăța pe ceilalți să-și poarte crucea creștinește, fără șovăire. Singura sa desfătare din orele libere, să fie munca în grădina sau câmpul școlii, acesta fiind

mijlocul cel mai eficace de a face pe elevi să iubească munca de timpuriu.

Nici vânt, nici ploaie, nici furtună nu trebuie să-l facă a-și nesocoti orele de școală. Căci atunci cum vor ști elevii săi a păzi punctualitatea, exactitatea, calitatea ce trebuie să prezideze toate actele vieții lor? Cu ochiul sever și pătrunzător al judecătorului, trebuie să descopere, să prevadă și să înlăture abaterile cele mai ușoare; iar cu vogcea justiției, să mustre, să condamne. Cu îngrijirea geloasă și delicată a unei mame către copilul său trebuie să veghieză asupra proprii sale reputațiuni, căci pata cea mai mică și mai ușoară ar fi o crimă, contra societății, contra tinerimeii școlare, din care a promis să facă cetățeni întregi, cu simțământul datoriei, înzestrați cu toate virtuțile civile și sociale.

Cât privește casa adevăratului învățător, apoi aceea trebuie să fie casa părintelui Avram. Nenorociții trebuie să găsească într'insă adăpost și mângăiere. De n'ar fi așa, cum vor ști elevii să prețuiască și să exercite caritarea, acest balzam binefăcător al omenimei suferinde. Calomnia, gelozia, nedreptatea, ura cu tot cortejul lor de viții hâdoase, trebuie să-i fie dacă nu necunoscute, atunci cel puțin combătute; căci învățătorul are grea îndatorire de a păstra nepătat sacrul depozit de nevinovație al tinerilor suflete, încredințate pazei sale.

Simplitatea plăcută și economia, o economie înțeleaptă, bine chibziută, să domnească în casa, masa și portul său. Așa numai vor învăța elevii să prețuiască acestea bunuri și să le aplice la rândul lor cu folos. Da, așa trebuie să fie omul, care se decide grelei, dar sublimei, cariere de învățător.

Care poate fi însă ținta ăstui fel de învățător? Care poate fi imboldul, ce-l îndeamnă a-și îndrepta existența pe o cale așa îde strictă, de grea, de spinosă? Care talisman îi dă puterea să stea santinela credincioasă și neobosită, pururea veghetoare și neclintită la postul de onoare?

Fi-va oare speranța unei însemnate răsplăți materiale, vise de glorie, setea onorurilor? O! nu acestea

trecătoare, schimbăcioase și înșelătoare favoruri ale caprijiilor omenеști te susțin pe calea datoriei și virtuții! Răsplata ta stă mai sus. Ea nu să arată sub forme strălucite, atrăgătoare, ca focul, de care-s pârlește aripile fluturile amăgīt.

Răsplata ta, iubite învățător, se naște și se dezvoltă în liniștea tainică a inimii, întocmai ca vioreaua modestă la umbra binefăcătoare a frunzelor sale. Răsplata ta, statornic luptător, este aprobarea conștiinței tale; iață talismanul, ce te conduce pe calea virtuții, de ea singură să ascuți și vei fi tare, vei sfârși cu demnitate nobila ta carieră, iar simțământul datoriei împlinite îți va pune pe frunte aureola sufletelor de elită.

Iată dară, ce mult ar trebui să cugete, cei ce îmbrățișează greaua dar frumoasa carieră de învățători și luminători ai tineretului. Fiecare ar trebui să-și propună drept ideal o vieață deamnă, laborioasă, curagioasă și curată, căci numai cu acest preț, cu această condiție se vor numi, lucrători aleși și iubiți în via Domnului.

Sirius.

Dafi creștere fetițelor voastre.

În vremea copilăriei noastre era lucru rar, când ici colo se întâmpla, ca vre un preot de la sate să-și trimită fetițele la școală la oraș. Poporul rămânea uimit la auzul unora ca acestea și cu oare care batjocură se întreba, dacă nu cumva cutare și cutare ar vrea să facă preoți din fiicele sale?

N'au trecut de atunci mai mult ca 30—40 de ani și iată, că lumea s'a schimbat cu desăvârșire. Ceea ce atunci era raritate, astăzi este obicei, iar ceea ce atunci era obicei, astăzi este un lucru rar.

Nu se mai miră azi nimenea de acei părinți pricepători, cari cunoscând roadele folositoare ale învățătorei, se silesc a-și crește la școală nu numai fii ci și fiicele lor. Din potrivă, de ris și de batjocură este în vremile de azi or care părinte cărturar, care având mijloacele trebuincioase, nu se silește a da și fiicelor sale o creștere bună la școală, unde să li se lumineze mintea și să se facă înțelegătoare de ceea ce este bun și frumos.

Și care este oare pricina acestei schimbări? Cum de într'un

timp mai puțin de o jumătate de veac am trecut prin niște schimbări atât de mari și neasemănate?

Răspunsul la această întrebare îl vom afla ușor, dacă vom ținea seamă de marile foloase ale culturii și deșteptăciunii, în care se întrec astăzi toate popoarele mari ale lumii și care este tot atât de necesare pentru femei, ca și pentru bărbați.

Au trecut timpurile acela, în care învățătura era privită numai ca un mijloc pentru a încăpea în slujbe și ași agonisi astfel un trai deosebit al vieții.

Atunci mai avea oare care înțeles să se zică, că femeile pot trăi și fără învățatură. Astăzi însă nu mai este așa. Cultura a devenit astăzi arma cu care se războiesc între sine popoarele, — și acela dintre popoare, care este mai tare în cultură, învinge pe cel mai slab.

Înțelegem aici cultura *națională* a unui popor, căci ea este acea armă de luptă, cu care se războiesc astăzi popoarele, — numai ea formează spiritul dătător de viață al unui popor.

Această cultură națională, această puternică armă de luptă trebuie să ne străduim a ne-o însuși și noi în măsură cât mai mare, — lucru, la care nu vom putea ajunge altfel, de cât dând și femeii cultura, ce i se cuvine după starea și după poziția ce ocupă ea în societate. ;

Bărbații luminați ai neamului românesc dintre Tisa și Carpați au recunoscut și ei de cu bun timp acest adevăr și, pe cât 'i-au ertat vitregele împrejurări politice, cu cari au avut și au de a se lupta, s'au și grăbit de a înființa mai multe școli și așezăminte naționale pentru cultura femeilor noastre, care școli astăzi toate sunt populate cu un număr prea frumos de fetițe române.

Dar noi nu avem aici în vedere numai pe fetițele acelor frunțași români, cari pot săși crească fiii la școli mai înalte de la orașe. Dacă despre plugarii noștri de rind am zis de atâtea ori, că numai prin învățatură vor putea ajunge la bine și înaintare, atunci tot aceasta trebuie s'o zicem și despre femeile lor.

Țărancă română are greaua chiemare, de a fi crescătoarea și îngrijitoarea familiei; ea are să fie mângâietoarea truditului său sot, pe care are săl îmbărbăteze și însuflețească în suportarea luptei pentru creșterea copiilor și agonisirea traiului vieții.

Când va putea oare țărancă română să și împlinească această chiemare a sa, cum va putea ea să fie deșteptătoare și luminaătoarea fiilor săi, dacă ea însăși este lipsită de această lumină și deșteptăciune?

Iată, că aici se adeverește ceea ce am zis mai sus: învățătura nu este de a se socoti numai ca un mijloc pentru a încăpea în slujbe, ci ea este o necesitate, o lipsă arzătoare pentru fie-

care om din zilele de azi. Istețimea luminarea minții și deșteptarea înțelesului este așa durt tot atât de necesară pentru femei, ca și pentru bărbați. Acestea *împreună formează poporul* și e fericit acel popor, care e alcătuit din elemente deștepte, pricepute și înțelegătoare, căci precum lumina învinge asupra întunericului, așa și poporul luminat prin învățătură învinge asupra greutăților c'ei stau în calea înaintării lui.

De aceea zicem plugarilor noștri, să nu-și uite de-a da și fetițelor creșterea credincioasă la școală și să poarte grije, ca și acestea să-și însușească carte românească, tocmai așa ca și băieții. Prin învățătură, prin citirea cărților bune și folositoare românești, mințile lor se va deștepta, inima li se va înobilă și vor dobândi prin aceasta o comoară neprețuită pentru viitoarea lor familie, iar neamul românesc se va ridica atunci și va înflori, „precum înfloresc cedrii Libanului”

„Gazeta Transilvaniei”.

Scrisoare și Răspuns.

BCU Cluj / Central Un

Motto: „Să te faci mai vesel în poezie! să cauți cai păscând pe malurile Mureșului și focuri unde se frige cucuruz!” (Dl. T. Cocișiu „A. Școalei” No 36)

Am citit scrisoarea și am luat lumină din sfaturile propovăduitorului; recunoscător îi mulțumesc așa cum poate aș fi făcut-o mai târziu dacă aș fi regretat măcar o slovă din ce am scris.

Sfaturile le primesc — cu rezerve — fiindcă pornesc din intenție bună — vorba vine — ; le-am citit și cu și mi-am zis: „să fim recunoscători marilor îndrumători, între cari cu mândrie așez pe Dl. T. Cocișiu, fiindcă numai așa, noi și noi curente vor pregăti o literatură cu adevărat mare.

Am înțeles Dl Cocișiu este un îndrumător și un mare observator Indrumător? am afirmat că voi fi de-acum sub influența sfaturilor Dsale; Observator? știe cu precizie starea mea sufletească atunci când am primit cel dintâiu număr din Revista „A. Școalei” (notez că numărul prim nu l-am primit nicicând).

Să trecem ... Citiți; „Dl Ion Rațiu e pesimist și caută elegia ca cu lumănarea” Așa spune Dl Cocișiu! atunci? Trăească Veselia și cei ce știu românește!

Indrăznesc să pun o întrebare Dlui Cocișiu: cum își explică Dsa pesimismul? natural îmi poate răspunde: „așa cum vrei să-l înțelegi”. Eu nu sunt mulțumit ... Pesimismul atribuit mie de Dl Cocișiu ar echivala cu afirmația absurdă:

„Bonaparte e un artist literat optimist; un genial creator”
Pesimismul, cred, e o concepție ce stăpânește dela început la sfârșit; este? Fazele de pesimism mi-le explic — dacă sunt la ietervale — într'o stare de decepție provenită din afară, ca un efect al împrejurărilor să le zicem nenorocite.... Atât..

Dl Cocișiu pretinde să mă fac vesel. Ura! De-ar ști ce vesel eram citind articolul Dsale cu sfaturi îndrumări, etc.,. După Dsa eu vrând, nevrând trebuie să văd pe malul Mureșului cai păscând, focuri unde se frige cucuruz; măgari în turmă, cai verzi pe păreți; viață etc. etc.... Să zicem.. Atunci când voiu mai scrie voiu aduce pe maluri turme de cai. haite de câni; voiu cere să se zidească pod peste Mureș să treacă tremuri, aeroplane tunuri și mitrailere.... și atunci, ce? voiu scrie după cum dorește Dl Cocișiu, cu viață și trăinicie.

Încă ceva, de sfaturi mă bucur mai ales, sfaturi — zic — cu proveniență dela cunoscători!

Stimate Dle! „Amicul Școalei” nu m'a invitat niciodată să scriu! Am fost pesimist — fiindcă am simțit așa cum eu am vrut, n'am cercat să-mi stăpănesc sentimentele; am scris prost (sti ci de ce?) fiind că eu credeam, că e bine! și acum tot nu aveți ce cumpăni în pana Dvoastre de savant...

Scrie-ți Dle Cocișiu, cu speranța, că or rămâne posterității cele semnate cu numele Dvoastre de cunoscător și talentat... Eu, mă îngrop în meditații; vroesc să mă obișnuesc cu afirmațiile Dvoastre, să cred și cu ceea ce spuneți și să uit dacă aș mai putea scrie.

Vă ascult.... Primesc sfaturile Dvoastre dar cu o rugă-minte: să evitați lucrurile ce v'ar scâdea prestigiul de critic și îndrumător! — imi închipui cunoașteți limba românească — atunci, zic, evitați cuvintele ce se potrivesc așa de prost, ca: *Ocoș* apoi *ca cu* etc... Zău dacă nu v'aș fi cunoscut mi-aș fi înch.puit, că scrie-ți din Budapesta...

Și-acum, un cald salut Dle Cocișiu, voiu fi vesel acum și voiu striga: ura! trăească veselia, jos cu pesimismul!!!

Ion Raftu

Bibliotecile școlare

Negreșit a fost o idee mare aceea de a înființa bibliotecii la școalele din comunele rurale și ideea a început a se pune în practică; dar mai este grea maestría de a face pe copii să citească fără să fie siliți de cineva. Acest maestría constă după cum cred eu în alegerea volumelor destinate a fi puse în mâinile copiilor căci cărți sunt multe precum și flori, dar nu toate sunt folositoare sau roditoare. D-nii diriginții ai școalelor, ca factori

primi de lumină pentru țărănime, cărora le este incredințată biblioteca și cumpărarea operelor cu marele sau micul fond al comunelor, trebuie să procure scrieri curate și frumoase, din care cititorii să-și adape sufletul ca dintr'un isvor cu apă bună, din care cu cât beai mai mult cu atât mai mult ți-e sete.

Să se studieze plăcerea copilului de a citi și în modul acesta să-i aleagă cartea ce-i dă să citească astfel pentru acei cari au devenit prea pasionați pentru citire să le amestece volumele: prin literatură și știință, noțiuni de agricultură, de economie, de medicina poporului și unde nu pricep, să le explice, să-i lumineze întrebându-i cum le înțeleg și să-i asculte. Se va alege operile după cum copilul este înaintat în citire, în curent cu mica medie, sau marea învățătură.

Urmând ast-fel bibliotecile școlare vor deveni o a doua școală o școală secundară mai practică și mai iubită de școlari unde nu vor învăța decât ce le este folositor. Copiii vor aștepta cu nerăbdare Duninea ori sărbătoarea pentru a se duce la bibliotecă și vor prefera să petreacă citind și jucându-se. Fiecare sătean se va lumina ast-fel, încet, încet și va deveni folositor patriei și satului său.

Aceasta ar fi o bibliotecă școlară ideală.

L.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Câte-va mijloace prin cari am putea atrage copii la școală.

Cu toate măsurile prescrise de legi pentru a se aplica obligativitatea învățământului în școlile rurale se vede că multe din ele sunt puțin frecventate de școlari. Care să fie cauza? Mulți răspund ironic că țăranul român e ne primitor de cultură, îndărătnic, prost și alte multe. Aceasta să fie adevărat? Desigur că nu.

Prima cauză este starea materială a țăranului. Acolo unde ea este proastă, este o piedecă pentru urmarea regulată la școală. Adese ori, cufundat în valurile nevoilor el se gândește nu să-și trimită copiii la școală, ci să scape mai ușor din nevoi. Depărtarea de școală a multor locuri este iarăși o cauză importantă. În privința aceasta credem că vor aduce mult bine cantinele școlare. Pe lângă aceasta ar trebui ca și unii învățători să-și dea mai multă silință puindu-se în armonie cu părinții copiilor și căutând prin convorbiri să le arate folosul școlii. Ar fi foar-

te bine apoi ca învățătorul să meargă cu copiii la biserică. Și ce ar umplea mai mult inima țăranului cu bucurii ne sterse decât acela de a-și auzi copiii lor cântând în biserică. Oare atunci nu l-ar trage pe dânsul inima a-și trimite copilul la școală.

Dacă învățătorul ar cânta cu dânsii la biserică, ori iar învăța a juca jocuri naționale, ori a cânta cântece patriotice în fața părinților chemându-i anume pentru acest lucru, nu s'ar bucura fie-care de copilul sau și ast-fel l'ar trage inima să-și trimetă copilul la școală ?

Ce plăcut și ce frumos ar fi să vedeți o trupă de copii adunați în cerc pentru a cânta cu învățătorul ori puși în rând și aranjați pentru joc. Ar fi o frumusețe rară. Iată câte-va mijloace ce ar avea învățătorul spre a face pe țăran să-și trimită cu drag copii la școală.

Partea oficială.

Toate ordinile și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștiențios de către cei vizați.

No. 2601—1926

În temeiul ordinului Onor. Minister Nr. 79090--1926 Vă facem cunoscut ca Ministerul admite în toamna aceasta la un nou examen de definitivat pe toți acei care îndeplinesc condițiile de admitere în Martie și nu aveau 3 ani efectivi în învățământul rural.

No. 2272—1926

Urgentăm completarea și trimiterea în termen de 5 zile a datelor cerute cu formularele statistice trimisă direcțiilor școlare cu adresa noastră numărul de sus. Nerespectarea noului termen va avea ca urmare sancțiunile prescrise de Minister.